

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення двадцять п'ятої сесії
обласної ради сьомого скликання
від 28 жовтня 2020 року № 41-25/VII

Внесені зміни:
розпорядження начальника
Чернігівської обласної військової
адміністрації від 22.12.2022 № 470
розпорядження начальника
Чернігівської обласної військової
адміністрації від 18.08.2023 № 559
розпорядження начальника
Чернігівської обласної військової
адміністрації від 13.05.2024 № 328
розпорядження начальника
Чернігівської обласної військової
адміністрації від 04.12.2024 № 950
розпорядження начальника
Чернігівської обласної військової
адміністрації від 17.09.2025 № 1163

ОБЛАСНА ПРОГРАМА

**розвитку малого і середнього підприємництва
на 2021 - 2027 роки**

Чернігів – 2020

Зміст

	Назва розділу	стор.
1.	Паспорт обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2021-2027 роки	3
2.	Визначення проблемних питань, на розв'язання яких спрямована Програма	5
3.	Мета Програми	11
4.	Шляхи і засоби розв'язання проблем, обсяги та джерела фінансування, строки та етапи виконання Програми	11
5.	Напрями діяльності та заходи Програми	12
6.	Перелік завдань і заходів Програми та результативні показники	12
7.	Координація та контроль за ходом виконання Програми	13
	Додаток 1. Обсяги та джерела фінансування Програми	14
	Додаток 2. Напрями діяльності та заходи Програми	15
	Додаток 3. Результативні показники Програми	30
	Додаток 4. Об'єкти інфраструктури підтримки підприємництва у Чернігівській області	31
	Додаток 5. Порядок надання фінансової підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва на безповоротній основі для часткового відшкодування витрат на визначення шкоди та обсягу збитків, завданих внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією російської федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності	35

1. Паспорт обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2021-2027 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Департамент економічного розвитку обласної державної адміністрації
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», Стратегія сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та План заходів з реалізації у 2021-2023 роках Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року, які затверджені рішенням двадцять першої сесії обласної ради сьомого скликання 18 грудня 2019 року, розпорядження голови обласної державної адміністрації від 02.06.2020 № 274 «Про розроблення проєкту обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2021-2027 роки»
3.	Розробник Програми	Департамент економічного розвитку обласної державної адміністрації
4.	Співрозробники Програми	Департаменти облдержадміністрації: культури і туризму, національностей та релігій; сім'ї, молоді та спорту; Управління освіти і науки облдержадміністрації, Головне управління ДПС у Чернігівській області, Чернігівський обласний центр зайнятості, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, Національний університет «Чернігівська політехніка», представники громадських об'єднань, що представляють інтереси суб'єктів малого і середнього бізнесу.
5.	Відповідальний виконавець Програми	Департамент економічного розвитку обласної державної адміністрації

6.	Учасники Програми	Департаменти облдержадміністрації: економічного розвитку; культури і туризму, національностей та релігій; сім'ї, молоді та спорту, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Головне управління ДПС у Чернігівській області, Чернігівський обласний центр зайнятості, Головне управління Держпродспоживслужби в області, районі державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, Національний університет «Чернігівська політехніка», представники громадських об'єднань, що представляють інтереси суб'єктів малого і середнього бізнесу.
7.	Термін реалізації Програми	2021-2027 роки
7.1	Етапи виконання Програми	I етап 2021-2023 рр. II етап 2024-2027 рр.
8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Обласний бюджет
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього, у тому числі:	53 050 тис. грн*
	- коштів обласного бюджету	53 050 тис. грн
	- коштів обласного бюджету, повернутих за раніше наданими кредитами через ДО РФПП	за окремим розрахунком, по мірі повернення коштів за раніше наданими кредитами через ДО РФПП по Чернігівській області
	- коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	обсяг коштів буде затверджуватись за окремою бюджетною програмою Державним центром зайнятості та Правлінням Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття

* Без врахування коштів обласного бюджету, повернутих за раніше наданими кредитами через ДО РФПП та коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття

2. Визначення проблемних питань, на розв'язання яких спрямована Програма

За результатами рейтингу Regional Doing Business-2018 за рівнем сприятливості умов для ведення бізнесу в Україні, Чернігівщина займає 6 місце та третій рік поспіль посідає 1 місце у дотриманні органами виконавчої влади регіону вимог державної регуляторної політики. Область є пілотною щодо участі у Програмі з розробки та реалізації регіональних стратегічних документів, спрямованих на розвиток МСП, що реалізується проєктом FORBIZ | EU4Business за підтримки Європейського Союзу.

Структура обласного підприємництва за розмірами підприємств залишається майже незмінною: у 2019 році частка малих підприємств від загальної кількості становила 93,1% (з них мікропідприємств -79,0%), середніх – 6,8% (в Україні – 95,2% та 4,7% відповідно), що в цілому відповідає процентному співвідношенню сектору МСП у країнах ЄС.

Наявна позитивна динаміка зростання кількісних та якісних параметрів розвитку малого і середнього підприємництва в регіоні.

Господарську діяльність здійснюють 6442 підприємства, з яких 5998 малих, у тому числі 5086 належать до мікропідприємств, 439 середніх, 5 великих та понад 36 тисяч фізичних осіб-підприємців.

З усієї сукупності малих підприємств лише 912, або один з шести не відносились до мікропідприємств. Це свідчить про більшу гнучкість мікробізнесу до диверсифікації видів діяльності в критичних умовах.

Аналізуючи кількість малих підприємств на 10 тис. осіб наявного населення слід відмітити, що порівняно з 2018 роком цей показник збільшився на 7,1% і за підсумками 2019 року склав 60 од. Кількість середніх підприємств на 10 тис. осіб наявного населення зросла на 25% і становила 5 підприємств (середній показник по Україні 4 од.).

Відзначається значна активність малих підприємств у сфері послуг. Так, у невиробничій сфері діяло 58% загальної кількості підприємств, тоді як у виробничій сфері – 42%, серед яких 20,9% - у сільському, лісовому та рибному господарстві, 14,2% - у промисловості, 7,0% - у будівництві.

Характерною особливістю розвитку малого підприємництва, як в області, так і в Україні, є його орієнтація на торговельну діяльність (25,4% або 1525 малих підприємств працюють в оптовій та роздрібній торгівлі. Із загальної кількості найманих працівників на підприємствах торгівлі області у малому бізнесі працює 19,9%, тобто кожен п'ятий робітник).

Зовсім протилежний розподіл підприємств у середньому підприємстві. У невиробничій сфері зосереджено 32% загальної кількості підприємств, тоді як у

виробничій сфері діяло 68%, серед яких 29,8% - у сільському, лісовому та рибному господарстві, 27,6% - у промисловості, 3,6% - у будівництві.

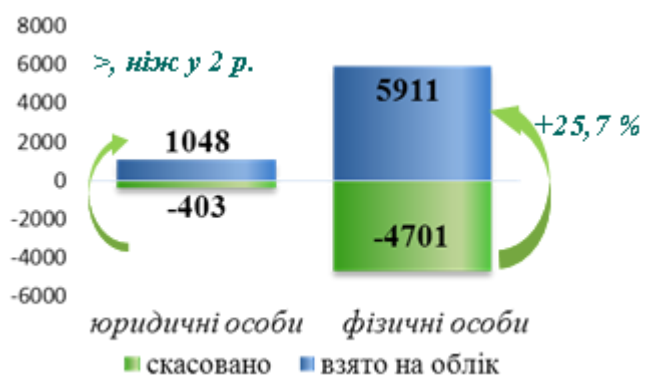
Особливо важливу соціальну функцію підприємництво відіграє у вирішенні проблем зайнятості, забезпечуючи роботою понад 150 тисяч працівників області.

Тенденції розвитку МСП області:

• **Наявна позитивна динаміка щодо перевищення кількості зареєстрованих суб'єктів господарювання порівняно з тими, що припинили діяльність.**

У 2018 році було взято на облік 6,95 тис. суб'єктів підприємництва, що на 22,1% перевищувало кількість, які припинили діяльність. У 2019 році також зареєстровано майже 7,0 тис. суб'єктів підприємництва, з них 1048 од. - юридичні особи (що більше, ніж в два рази перевищує кількість тих, які припинили діяльність (403 од.) та 5911 - фізичні особи – підприємці (що перевищує на 25,7 % кількість, які припинили діяльність (4701 од.)).

КІЛЬКІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА,
ВЗЯТИХ НА ОБЛІК, І ПРИПИНЕНИХ, од., 2019 рік

Протягом січня-червня 2020 року зареєстровано 3,1 тис. суб'єктів підприємництва, з них 399 од. - юридичні особи та 2716 - фізичні особи – підприємці (що, відповідно, на 23 % та 19 % більше, ніж кількість, які припинили діяльність).

Найбільш привабливою формою господарювання в області залишається фізична особа – підприємець, що дає можливість залучати до роботи вагомому частину працездатного населення та розвивати власну справу. Таких підприємців щорічно реєструється в межах 5 тис. осіб.

Такі тенденції підтверджують тезу, що малі та середні підприємства є основними роботодавцями у бізнес-секторі економіки регіону: понад 70% нових робочих місць, введених в дію протягом минулих років в області, створено саме у сфері МСП.

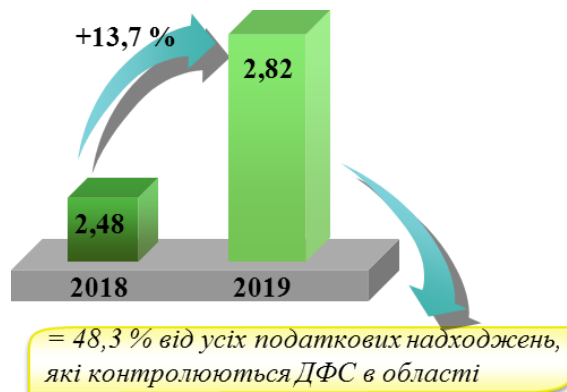
• **Забезпечено постійне зростання надходжень від малого та середнього підприємництва до місцевих бюджетів.**

Наповнення місцевих бюджетів від господарської діяльності МСП протягом останніх років демонструють стале зростання (у 2015 році вони становили 1,01 млрд грн, у 2016 році – 1,52 млрд грн, у 2017 році – 2,05 млрд грн, у 2018 році - 2,48 млрд грн, у 2019 році - 2,82 млрд грн) та забезпечують вагомому частку від усіх податкових надходжень (у 2015 році - 49,2%, у 2016 році – 48,8%, у 2017 році - 51,0%, у 2018 році - 50,3% , у 2019 році - 48,3%).

У 2019 році надходження до місцевих бюджетів від діяльності суб'єктів МСП порівняно з відповідним періодом 2018 року зросли на 13,6 % і становили 2,82 млрд грн. Це майже половина 48,3% податкових надходжень, які контролюються Державною податковою службою в області.

У I півріччі 2020 року надходження до місцевих бюджетів від діяльності МСП порівняно з відповідним періодом 2019 року зросли на 2,3 % і становили 1,3 млрд грн або 45,8 % від усіх податкових надходжень.

НАДХОДЖЕННЯ ДО МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ від діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва, млрд грн

- Збільшення обсягу реалізованої малими і середніми підприємствами продукції.***

Частка малих і середніх підприємств у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) у 2015 році становила 75,4%, у 2016 році – 73,5%, у 2017 році - 74,5%, у 2018 році - 82,6% , у 2019 році - 83,9%.

У 2019 році малими та середніми підприємствами області реалізовано продукції, товарів та надано послуг на понад 87,0 млрд грн, що на 3,7% більше, ніж у 2018 році. В тому числі малі підприємства забезпечують 26,1% загального обсягу реалізації продукції області, середні – 57,8% (по Україні – 19,5% та 42,1% відповідно).

В цілому спостерігається позитивна роль МСП у формуванні обсягу реалізованої продукції регіону.

Збереження такого тренду позитивно вплине на фінансові результати роботи цього сектору економіки та продуктивність праці.

- **Прибутковий фінансовий результат діяльності підприємств.**

За підсумками господарської діяльності у 2019 році 73,8% малих підприємств та 75,1% середніх підприємств отримали позитивний сальдовий фінансовий результат у сумі понад 4,27 млрд грн, в т.ч. по малих підприємствах - 1,1 млрд грн, по середніх – 3,17 млрд грн.

Така позитивна тенденція спостерігалась протягом 2015-2017 років, можна вважати, що фінансові результати підприємств є одним із найважливіших показників, який не лише синтезує результати видів господарської діяльності підприємств, а й наочно відображає ефективність використання ресурсів.

Проте, у 2018 році 73,4% малих підприємств показали прибутковий фінансовий результат у сумі 2415,8 млн грн, решта 26,6% допустили збитки в сумі 2808,2 млн грн, отримавши негативне сальдо -392,4 млн грн, а 79,6% середніх підприємств отримали прибутковий фінансовий результат у сумі 4812,8 млн грн, сальдовий фінансовий результат до оподаткування був позитивним – 3939,6 млн грн.

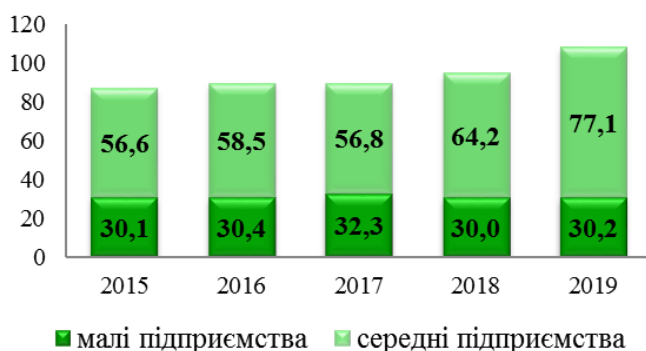
Збереження тенденції прибутковості фінансового результату діяльності малих та середніх підприємств буде впливати на подальшу їх інвестиційну спроможність, збільшення заробітної плати працівників та зменшення рівня тінізації економіки.

Витрати на персонал на малих підприємствах за 2019 рік становили 2456,5 млн грн, на середніх – 8575,5 млн грн, з яких витрати на оплату праці склали 81,4% і 82,6% відповідно.

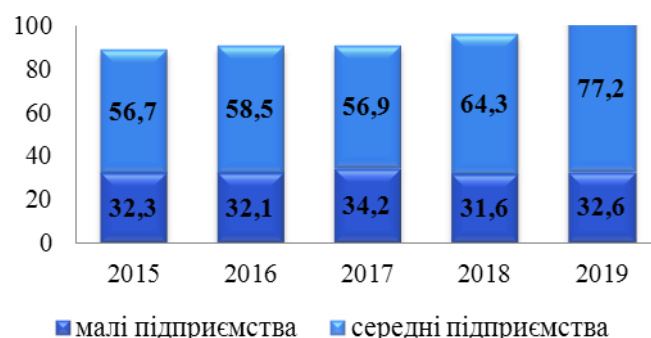
- **Зменшення частки зайнятих та найманих працівників на малих підприємствах області.**

У 2019 році частка зайнятих працівників на малих підприємствах становила 28,3% до загальної кількості зайнятих працівників регіону (у 2015 році - 32,9%, у 2016 році - 32,7%, у 2017 році - 34,5%, у 2018 році - 30,1%). У той же час, частка кількості зайнятих на середніх підприємствах зросла до 67,0%.

Кількість найманих працівників у суб'єктів малого та середнього підприємництва, тис. осіб

Кількість зайнятих працівників у суб'єктів малого та середнього підприємництва, тис. осіб

У 2019 році на малих і середніх підприємствах було зайнято майже 110 тис. осіб, з яких 32,6 тис осіб - на підприємствах малого бізнесу, що на 1,03% більше показника 2018 року. В області також спостерігалось поступове

зростання чисельності найманих працівників на малих підприємствах на 0,8% до 30,2 тис осіб, але при цьому частка до загальної кількості найманих працівників регіону знизилась до 26,8% (у 2015 році - 31,4%, у 2016 році - 31,5%, у 2017 році - 33,1%, у 2018 році – 29,0 %).

Протягом останніх років в економіці області спостерігаються коливання щодо середньої кількості працюючих на одному малому та середньому підприємстві. У 2019 році на малих підприємствах цей показник дорівнював значенню 2015 року - 5 осіб, а на середніх підприємствах, навпаки, зріс з 167 осіб у 2015 році до 176 осіб у 2019 році.

Збереження такої негативної тенденції на малих підприємствах буде суттєво впливати на ринок праці регіону та зростання чисельності незайнятого населення.

Таким чином, сектор МСП є необхідним інструментом оптимізації організаційної структури економіки регіону, сприяє стабільності економічного зростання усіх сфер та видів діяльності та є запорукою успішного розвитку громад.

Але у сфері малого та середнього підприємництва області залишається ще низка проблем, які були виявлені за результатами аналізу поточного стану, проведеного робочою групою з розробки Програми та представлені у SWOT матриці.

SWOT-аналіз розвитку малого і середнього підприємництва

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Наявність виробничого, туристичного, транзитного, підприємницького потенціалу. • Науковий потенціал, орієнтований на інноваційну діяльність (насамперед, у сфері біологічних, геологічних, технічних, сільськогосподарських наук). • Легка реєстрація бізнесу. • Швидка адаптивність, маневреність, мобільність бізнесу на нові потреби ринку, генерація значної кількості ідей, спрямованих на задоволення місцевих потреб. • Наявність природних ресурсів для розвитку реального сектору економіки. • Покращено якість та стандарти надання адміністративних послуг. • Наявність ефективно та активно діючих громадських об'єднань, що представляють інтереси суб'єктів малого і середнього бізнесу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатньо розвинута власна науково-дослідницька база. • Низька ініціативність та інноваційна активність малого та середнього бізнесу. • Неналагоджена кооперація наукової і виробничої сфери. • Низька питома вага виробничого сектору МСП області. • Складний процес просування продукції на місцевих ринках. • Неконкурентна оплата праці. • Дефіцит кваліфікованих працівників внаслідок відтоку молодих спеціалістів та представників робочих спеціальностей за межі області. • Недостатньо розвинута логістична інфраструктура (незадовільний стан доріг регіонального, місцевого та державного значення, відсутність аеропорту, нерозчищені фарватери річок Десна та Дніпро). • Низька платоспроможність населення порівняно з іншими регіонами України.
Можливості	Загрози

<ul style="list-style-type: none"> • Успішне впровадження реформи децентралізації та економічна самостійність громад. • Активізація державної підтримки щодо покращення інвестиційного клімату, впровадження інновацій, підтримки розвитку малого та середнього бізнесу, в т.ч. удосконалення програм кредитування. • Динамічний розвиток ІТ сфери (є ІТ-кластер та активна ІТ-спільнота). • Діджиталізація економіки, поширення інноваційних та високотехнологічних виробництв, елементів їхньої інфраструктури. • Оптимізація та законодавча дерегуляція підприємницької, інвестиційної та господарської діяльності, вдосконалення податкової, бюджетної та банківської системи, їх адаптація до європейського права та адміністративної практики країн ЄС. • Наявність магістральних доріг державного значення. • Розширення міжнародного та міжрегіонального співробітництва, участь у міжнародних проєктах, залучення МТД. • Розвинена інфраструктура підтримки розвитку малого та середнього бізнесу (створено інформаційні пункти підприємця; Центр підтримки підприємництва, інновацій та стартапів; Центр інформаційної підтримки бізнесу при ЧРТПП). 	<ul style="list-style-type: none"> • Несприятливі макроекономічна та демографічна ситуації. • Недосконале законодавство та постійні зміни в ньому, які складно відстежувати. • Недостатній рівень фінансово-кредитної підтримки МСП, зокрема підприємців - початківців та стартапів, високі відсоткові ставки за кредитами банків, недостатня ефективність діючої інфраструктури підтримки підприємництва. • Повільне відновлення економіки, зміни на зовнішніх ринках. • Ризикований інвестиційний клімат у державі (малопрогнозованість політичних змін, затягування процесів реформування її управління). • Високий рівень монополізму транспортної та енергетичної сфер України. • Нестабільність курсу національної валюти; подорожчання енергоносіїв. • Залежність розвитку бізнесу від державної підтримки. • Низький рівень довіри МСП до державної політики.
--	--

Проблеми, на розв'язання яких спрямована програма:

- ✓ Обмежений доступ малого та середнього бізнесу до фінансово-кредитних ресурсів для реалізації бізнес-ідей.
- ✓ Недосконалість системи профорієнтації, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для підприємницької діяльності. Недостатній рівень кваліфікації підприємців, що значно ускладнює перспективи інноваційного розвитку; відтік кваліфікованих кадрів за кордон.
- ✓ Слабо розвинута система взаємодії між об'єктами інфраструктури підтримки бізнесу, недостатній рівень та спектр послуг, що надаються для підтримки малого та середнього підприємництва.

3. Мета Програми

Головною метою Програми є стимулювання розвитку малого та середнього підприємництва, створення сприятливого бізнес-середовища шляхом консолідації зусиль місцевих органів влади, суб'єктів підприємницької діяльності, громадських організацій, об'єднань підприємців, бізнес-асоціацій тощо задля підвищення добробуту населення області.

4. Шляхи і засоби розв'язання проблем, обсяги та джерела фінансування, строки та етапи виконання Програми

Програма має стати дієвим інструментом реалізації регіональної політики у сфері розвитку малого та середнього підприємництва.

Ефективність і результативність розв'язання проблемних питань у сфері розвитку малого і середнього бізнесу відбуватиметься за рахунок ефективної координації зусиль відповідних ключових сторін, зокрема органів влади та інституцій, що забезпечують підтримку підприємництва в регіоні.

Реалізація Програми здійснюватиметься за визначеними напрямками, які базуються на результатах проведеного аналізу розвитку сфери підприємництва в регіоні.

Фінансування Програми планується здійснювати за рахунок коштів обласного бюджету у межах видатків, передбачених головному розпорядникові бюджетних коштів, відповідальному за виконання заходів і завдань Програми; коштів обласного бюджету, повернутих за раніше наданими кредитами через Державну організацію «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», а також за рахунок інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

Програма реалізується протягом 2021-2027 років, в два етапи.

Початок дії першого етапу Програми – січень 2021 року, закінчення – грудень 2023 року.

Початок дії другого етапу Програми – січень 2024 року, закінчення – грудень 2027 року.

Загальні обсяги фінансування Програми: 53050 тис. грн (наведені в Додатку 1).

Обсяги фінансових ресурсів обласного бюджету та напрямки їх використання визначаються в залежності від потреби, фінансових можливостей бюджету та з дотриманням вимог ст. 85 Бюджетного кодексу України.

5. Напрями діяльності та заходи Програми

Пріоритетними напрямками підтримки малого і середнього підприємництва області на 2021-2027 роки є ті, що визначені Стратегією сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року. Фінансова підтримка малого і середнього підприємництва здійснюється за видами економічної діяльності :

- сільське, лісове та рибне господарство;
- промисловість, в т.ч. :
  - машинобудування, виробництво машин та устаткування;
  - легка промисловість;
  - харчова промисловість;
  - деревообробна промисловість;
  - виробництво електричного, електронної та оптичної продукції, приладобудування (освоєння та розробка високотехнологічних виробів, впровадження інновацій тощо);
  - виробництво електроенергії з відновлювальних джерел енергії та відходів, альтернативних видів палива, виробництво опалювальних приладів, які працюють на твердому паливі, впровадження енергозберігаючих технологій;
  - запровадження виробничих процесів з використанням місцевої сировини та відходів виробництва, організація переробки сміття;
  - виробництво будівельних матеріалів;
- будівництво;
- інформація та телекомунікації;
- охорона здоров'я та надання соціальної допомоги;
- тимчасове розміщення й організація харчування;
- туристична сфера;
- мистецтво, спорт, розваги та відпочинок;
- надання платних послуг населенню, зокрема, транспортних, побутових, посередницьких, інформаційно-консультаційних тощо.

Напрями діяльності та заходи Програми наведені в Додатку 2.

6. Перелік завдань і заходів Програми та результативні показники

Заплановані заходи відповідають пріоритетним завданням, що визначені обласною Програмою розвитку малого і середнього підприємництва на 2021-2027 роки та спрямовані на вирішення проблемних питань у сфері МСП за напрямками:

- Впорядкування нормативного регулювання підприємницької діяльності та вдосконалення системи надання адміністративних послуг;
- Фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка;
- Інформаційна та консультаційна підтримка;
- Розвиток регіональної інфраструктури підтримки підприємництва.

Результативні показники Програми наведені в Додатку 3.

7. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Виконання Програми здійснюється шляхом реалізації виконавцями заходів, зазначених у цій Програмі.

Безпосередній контроль за виконанням заходів Програми, координацію дій між виконавцями Програми, визначення порядку взаємного інформування та звітування здійснює Департамент економічного розвитку обласної державної адміністрації.

Основними формами контролю за реалізацією заходів та досягненням показників Програми є:

- ✓ щоквартальна звітність структурних підрозділів облдержадміністрації, територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, райдержадміністрацій, громадських організацій та інституцій, що забезпечують підтримку підприємництва в області, які є учасниками Програми;

- ✓ аналіз державної статистичної звітності;

- ✓ обговорення, за потребою, стану та проблем її реалізації на засіданнях колегії облдержадміністрації, сесіях обласної ради, засіданнях постійних комісій обласної ради, координаційної ради з питань розвитку підприємництва при облдержадміністрації за участю представників бізнесу;

- ✓ проведення моніторингу і щоквартальне надання узагальненої звітності про хід реалізації Програми центральним органам виконавчої влади;

- ✓ надання до 15 лютого щорічних звітів про виконання Програми та пояснювальної записки про стан виконання Програми та оцінку результативності її заходів, відповідно до п. 7.1 «Порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання», затвердженого розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 05.05.2016 №245;

- ✓ інформація про хід виконання Програми та ефективність реалізації її заходів може заслуховуватись обласною радою в строки та спосіб, визначені нею.

Директор Департаменту економічного
розвитку обласної державної адміністрації

Олександра ХОМИК

Додаток 1
до обласної Програми розвитку
малого і середнього підприємництва
на 2021-2027 роки

**Обсяги та джерела фінансування обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва
на 2021-2027 роки**

тис грн

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	Етапи виконання Програми							Всього витрати на виконання Програми
	І			ІІ				
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Обсяг ресурсів всього, у тому числі:	4295,0	4565,0	5964,0	7373,0	8812,0	10241,0	11800,0	53050,0
- кошти обласного бюджету	4295,0	4565,0	5964,0	7373,0	8812,0	10241,0	11800,0	53050,0
- кошти обласного бюджету, повернуті за раніше наданими кредитами через ДО РФПП	За окремим розрахунком, по мірі повернення коштів за раніше наданими кредитами через ДО РФПП по Чернігівській області							
- кошти Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	Обсяги фінансування затверджуються Державним центром зайнятості та Кабінетом Міністрів України							

Директор Департаменту економічного розвитку
обласної державної адміністрації

Олександра ХОМИК

Додаток 2
до обласної Програми розвитку
малого і середнього підприємництва
на 2021-2027 роки
(в редакції розпорядження
начальника Чернігівської обласної
військової адміністрації
від 04 грудня 2024 року № 950)

Напрями діяльності та заходи обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2021-2027 роки

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
1. Впорядкування нормативного регулювання підприємницької діяльності та вдосконалення системи надання адміністративних послуг							
1.1.	Покращення регуляторного середовища	1.1.1. Забезпечення передбачуваності, прозорості та відкритості реалізації державної регуляторної політики в області, в тому числі сприяння застосуванню розробниками проєктів онлайн сервісу для підготовки аналізу регуляторного впливу та стандарту набору відкритих даних регуляторних органів.	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	-	-	Забезпечено публічність та прозорість реалізації державної регуляторної політики. Недопущено прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, зменшено втручання держави у
		1.1.2. Ведення та постійна актуалізація рубрики «Регуляторна діяльність» на вебсайті облдержадміністрації, зокрема реєстру чинних регуляторних актів Чернігівської обласної державної адміністрації та інших регуляторних органів області.	2021-2027 роки		-	-	

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
		1.1.3. Підтримка ініціатив підприємців, спрямованих на перегляд чинних та розробку нових регуляторних актів.	2021-2027 роки		-	-	діяльність суб'єктів підприємництва.
		1.1.4. Організація та проведення спеціалізованих семінарів, тренінгів, «круглих столів» тощо з питань реалізації та практичного застосування норм регуляторного законодавства.	2021-2027 роки		Обласний бюджет Чернігівської області (далі - Обласний бюджет)	І етап: 2021 р. - 5,0 2022 р. - 5,0 2023 р. - 0,0 II етап: 2024 р. - 7,0 2025 р. - 8,0 2026 р. - 9,0 2027 р. - 10,0	Підвищено законодавчу обізнаність розробників проєктів регуляторних актів.
1.2.	Вдосконалення системи надання адміністративних послуг	1.2.1. Сприяння впровадженню надання адміністративних послуг в електронному форматі через Єдиний державний вебпортал електронних послуг (далі - Портал Дія).	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	-	-	Підвищено ефективність роботи ЦНАПів. Надано кваліфіковані консультації при зверненні суб'єктів підприємництва щодо отримання адміністративних послуг. Проведено моніторинг роботи центрів надання адміністративних послуг з метою вдосконалення їх роботи. Забезпечено подальший
		1.2.2. Проведення освітньо-навчальних, інформаційно-консультаційних заходів, розроблення та випуск довідково-інформаційних матеріалів щодо надання адміністративних послуг.	2021-2027 роки		Обласний бюджет	І етап: 2021 р. - 5,0 2022 р. - 5,0 2023 р. - 0,0 II етап: 2024 р. - 7,0 2025 р. - 8,0 2026 р. - 9,0 2027 р. - 10,0	
		1.2.3. Організація та проведення конкурсу «Кращий центр надання адміністративних послуг», «Кращий адміністратор».	2021-2027 роки		Обласний бюджет	І етап: 2021 р. - 5,0 2022 р. - 5,0 2023 р. - 6,0 II етап: 2024 р. - 7,0 2025 р. - 8,0 2026 р. - 9,0	

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
						2027 р. - 10,0	розвиток системи ЦНАПів, на базі діючих центрів надання адміністративних послуг.
		1.2.4. Здійснення постійного моніторингу та висвітлення стану роботи центрів надання адміністративних послуг.	2021-2027 роки		-	-	
		1.2.5. Сприяння оптимізації мережі центрів надання адміністративних послуг.	2021-2027 роки		-	-	
		1.2.6. Інформаційно-консультаційна підтримка органів місцевого самоврядування по створенню/ модернізації ЦНАП та їх участі у проєктах подальшої розбудови мережі ЦНАП, в тому числі у програмі «U-LEAD з Європою».	2021-2027 роки		-	-	
1.3.	Сприяння підвищенню ефективності діалогу бізнесу та влади	1.3.1. Організація проведення засідань консультативно-дорадчих органів розвитку підприємництва з метою аналізу проблемних питань та ініціювання вдосконалення чинної нормативно-правової бази.	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування (за згодою), Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	-	-	Підвищено результативність публічно-приватного партнерства при вирішенні проблемних питань у сфері розвитку підприємництва. Покращено бізнес-клімат в області. Підвищено обізнаність підприємців щодо нововведень у сфері
		1.3.2. Вивчення, за участі представників бізнесу, питання регулювання ставок місцевих податків та ініціювання перед органами місцевого самоврядування впровадження фіскального стимулювання розвитку малого та середнього підприємництва.	2021-2027 роки		-	-	
		1.3.3. Вивчення, обмін досвідом у сфері розвитку підприємництва в інших регіонах України та за її межами (участь у семінарах, конференціях, форумах тощо).	2021-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 50,0 2022 р. - 70,0 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 90,0	

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
						2025 р. - 90,0 2026 р. - 100,0 2027 р. - 100,0	податкового законодавства.
		1.3.4. Проведення освітньо-навчальних, інформаційно-консультаційних заходів щодо змін та доповнень до чинного законодавства у сфері господарської діяльності.	2021-2027 роки	Структурні підрозділи Чернігівської облдержадміністрації, територіальні органи ЦОВВ	-	-	
		1.3.5. Проведення опитувань серед підприємців, для виявлення основних перешкод розвитку їх діяльності.	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	-	-	
	Усього за напрямом «Впорядкування нормативного регулювання підприємницької діяльності та вдосконалення системи надання адміністративних послуг»					<u>638,0 у т.ч.</u> І етап: 2021 р. - 65,0 2022 р. - 85,0 2023 р. - 6,0 II етап: 2024 р. - 111,0 2025 р. - 114,0 2026 р. - 127,0 2027 р. - 130,0	
2. Фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка							
2.1.	Розширення доступу бізнесу до фінансово-	2.1.1. Фінансова підтримка у формі часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами, залученими	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської	Обласний бюджет	І етап: 2021 р. - 100,0 2022 р. - 100,0	Запроваджено та діють ефективні, фінансово-

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
	кредитних ресурсів	суб'єктами малого і середнього підприємництва у банківських установах.		облдержадміністрації, Департамент фінансів Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємства по Чернігівській області»		2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 100,0 2025 р. - 300,0 2026 р. - 400,0 2027 р. - 600,0	кредитні механізми для підтримки малого та середнього підприємництва (далі – МСП). Збільшено обсяги наданої фінансово-кредитної підтримки суб'єктам МСП. Поінформовано суб'єктів підприємництва та осіб, бажаючих відкрити власну справу щодо можливостей фінансово-кредитної підтримки підприємницьких ініціатив. Створено передумови для відновлення діяльності бізнесу, що зазнав втрат від військової агресії рф. Створено нові робочі місця.
		2.1.2. Забезпечення фінансування у формі фінансового кредиту найбільш ефективних інвестиційних проєктів суб'єктів малого і середнього підприємництва, у тому числі мікрокредитування.	2021-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 2000,0 2022 р. - 2000,0 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 1800,0 2025 р. - 3300,0 2026 р. - 4200,0 2027 р. - 5000,0	
		2.1.3. Напрацювання пропозицій щодо співпраці з суб'єктами господарювання, які надають фінансову підтримку бізнесу, зокрема з Фондом розвитку підприємництва, Українським фондом стартапів та іншими.	2021-2027 роки		Кошти, повернуті за раніше наданими кредитами через ДО РФПП по Чернігівській області	<u>I етап:</u> 2021 р. - * 2022 р. - * 2023 р. - * <u>II етап:</u> 2024 р. - * 2025 р. - * 2026 р. - * 2027 р. - *	
		2.1.4. Інформування суб'єктів підприємництва про існуючі механізми фінансової підтримки бізнесу на	2021-2027 роки		-	-	
					Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 10,0 2022 р. - 10,0 2023 р. - 0,0	

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
		загальнодержавному та місцевому рівнях.				<u>II етап:</u> 2024 р. - 15,0 2025 р. - 20,0 2026 р. - 20,0 2027 р. - 25,0	
		2.1.5. Надання фінансової підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва на безповоротній основі для часткового відшкодування витрат на визначення шкоди та обсягу збитків, завданих внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією російської федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності.	2023-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області»	Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2023 р. - 3890,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 2000,0 2025 р. - 500,0 2026 р. - 500,0 2027 р. - 500,0	
2.2.	Сприяння залученню міжнародної допомоги для розвитку підприємництва	2.2.1. Моніторинг, започаткування та розширення співпраці з проектами міжнародної технічної допомоги.	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	-	-	Забезпечено співпрацю з проектами міжнародної технічної допомоги, надано методичну допомогу суб'єктам МСП щодо можливостей участі у програмах Європейського Союзу.
		2.2.2. Підвищення поінформованості бізнес-середовища про можливості участі у програмах та проєктах ЄС щодо підтримки підприємництва, зокрема COSME та EEN.	2021-2027 роки		-	-	
		2.2.3. Надання методичної, консультативної та менторської підтримки підприємцям, їх громадським об'єднанням щодо залучення міжнародної технічної допомоги, зокрема використання можливостей грантових програм для стартапів, написання грантових заявок.	2021-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 20,0 2022 р. - 20,0 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 25,0 2025 р. - 30,0 2026 р. - 30,0 2027 р. - 40,0	

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
	Усього за напрямом «Фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка»					27855,0 у т.ч. I етап: 2021 р. - 2130,0 2022 р. - 2130,0 2023 р. - 3890,0 II етап: 2024 р. - 3940,0 2025 р. - 4150,0 2026 р. - 5150,0 2027 р. - 6165,0	
3. Інформаційна та консультаційна підтримка							
3.1.	Підвищення рівня інформаційного забезпечення та фінансової грамотності суб'єктів підприємницької діяльності та осіб, які мають намір започаткувати власну справу	3.1.1. Проведення семінарів, тренінгів, навчань та інших інформаційно-консультаційних заходів для суб'єктів підприємницької діяльності та осіб, які мають намір започаткувати власну справу, у тому числі для учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни та членам їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших представників вразливих на ринку праці груп населення.	2023-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	Обласний бюджет	I етап: 2023 р. - 0,0 II етап: 2024 р. - 20,0 2025 р. - 20,0 2026 р. - 20,0 2027 р. - 25,0	Підвищено обізнаність суб'єктів підприємництва та осіб, бажаючих відкрити власну справу в питаннях ведення господарської діяльності, правової основи підприємництва, маркетингових досліджень, фінансів, бізнес-планування тощо.
		3.1.2. Постійне висвітлення на вебсайті Департаменту економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації інформації для підприємців про актуальні питання започаткування та ведення бізнесу.	2021-2027 роки		-	-	
		3.1.3. Проведення тематичних консультацій і практикумів з питань підприємницької діяльності, зокрема «Днів юридичної допомоги».	2021-2027 роки		Обласний бюджет	I етап: 2021 р. - 25,0 2022 р. - 30,0 2023 р. - 0,0 II етап: 2024 р. - 15,0	

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
						2025 р. - 20,0 2026 р. - 20,0 2027 р. - 20,0	
		3.1.4. Виготовлення необхідної промоційної продукції: довідників, буклетів, посібників, каталогів тощо з питань розвитку підприємництва регіону, зокрема, щодо успішно реалізованих бізнес-проектів за рахунок надання фінансової підтримки.	2021-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 70,0 2022 р. - 70,0 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 55,0 2025 р. - 65,0 2026 р. - 65,0 2027 р. - 70,0	
		3.1.5. Інформаційна підтримка і популяризація ветеранського бізнесу.	2023-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 20,0 2025 р. - 20,0 2026 р. - 20,0 2027 р. - 25,0	
		3.1.6. Проведення «Школи бізнесу для ветеранів та членів їх сімей».	2025-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	Обласний бюджет	<u>II етап:</u> 2025 р. - 100,0 2026 р. - 100,0 2027 р. - 100,0	
		3.1.7. Замовлення статистичної інформації у територіальних органах Державної служби статистики з питань	2023-2027 роки	Департамент економічного розвитку	Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 0,0 2022 р. - 0,0	

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
		розвитку малого та середнього підприємництва для її поширення при проведенні навчальних заходів для підприємців.		Чернігівської облдержадміністрації		2023 р. - 3,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 5,0 2025 р. - 5,0 2026 р. - 5,0 2027 р. - 5,0	
3.2.	Сприяння покращенню кадрового забезпечення МСП. Популяризація підприємницької культури та розвиток підприємницьких навичок	3.2.1. Організація та проведення семінарів, тренінгів, мітапів, воркшопів тощо, а також зустрічей з бізнес-тренерами та підприємцями, що дають теоретичний та практичний інструментарій з впровадження новітніх бізнес-практик.	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської облдержадміністрації, Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», заклади освіти області, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 50,0 2022 р. - 60,0 2023 р. - 20,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 80,0 2025 р. - 90,0 2026 р. - 100,0 2027 р. - 110,0	Проведено освітні заходи для підприємців та осіб, що бажають розпочати власну справу. Підготовлено цикл телерадіопередач. Виготовлено друковану продукцію з питань розвитку підприємництва. Проведено Місячник підтримки підприємництва та заходи щодо відзначення професійних свят суб'єктів малого та середнього підприємництва.
		3.2.2. Розвиток партнерства між бізнесом та закладами освіти, зокрема, щодо проходження виробничої практики учнів, студентів на підприємствах області з можливістю їх подальшого працевлаштування.	2021-2027 роки		-	-	
		3.2.3. Підготовка телерадіопередач з питань започаткування та ведення власної справи.	2021-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 40,0 2022 р. - 40,0 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 45,0 2025 р. - 50,0 2026 р. - 50,0 2027 р. - 60,0	
		3.2.4. Організація та проведення масових заходів до Європейського тижня малого і середнього підприємництва, Місячника підтримки	2021-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 80,0 2022 р. - 90,0 2023 р. - 20,0	

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
		підприємництва, Дня підприємця, Бізнес-фестивалю тощо.				<u>II етап:</u> 2024 р. - 100,0 2025 р. - 110,0 2026 р. - 120,0 2027 р. - 130,0	
		3.2.5. Організація та проведення заходів святкування з нагоди відзначення традиційних професійних свят суб'єктів малого та середнього підприємництва різних галузей.	2021-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 10,0 2022 р. - 10,0 2023 р. - 15,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 15,0 2025 р. - 20,0 2026 р. - 20,0 2027 р. - 25,0	
3.3.	Підтримка та розвиток молодіжного підприємництва	3.3.1. Проведення «Молодіжної школи бізнесу».	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської облдержадміністрації, Управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», вищі навчальні заклади області, Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 40,0 2022 р. - 50,0 2023 р. - 10,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 70,0 2025 р. - 80,0 2026 р. - 90,0 2027 р. - 100,0	Створено сприятливі умови для розвитку підприємництва серед молоді, реалізації її підприємницького потенціалу.
		3.3.2. Методичне, організаційне та інформаційне забезпечення розвитку молодіжного підприємництва, зокрема проведення тренінгів, семінарів, практикумів, «круглих столів» тощо з питань підприємницької діяльності для молоді.	2021-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 40,0 2022 р. - 50,0 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 70,0 2025 р. - 80,0 2026 р. - 90,0 2027 р. - 100,0	
		3.3.3. Проведення заходів, на яких студенти ВНЗ матимуть змогу	2021-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 5,0	

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
		ознайомитись із кращими практиками ведення бізнесу.				2022 р. - 5,0 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 7,0 2025 р. - 8,0 2026 р. - 9,0 2027 р. - 10,0	
3.4.	Сприяння розвитку жіночих ділових ініціатив і підприємництва	3.4.1. Проведення інформаційно-консультаційних, навчальних заходів з питань здійснення підприємницької діяльності, зокрема для жінок з числа внутрішньо переміщених осіб, жінок-ветеранів та інших осіб, які постраждали від збройного конфлікту.	2023-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», громадські об'єднання, що представляють інтереси суб'єктів малого і середнього бізнесу.	Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 20,0 2025 р. - 20,0 2026 р. - 20,0 2027 р. - 25,0	Створено сприятливі умови для розвитку жіночих підприємницьких ініціатив. Забезпечено проведення щорічного обласного ярмарку «Що може жінка» та обласного «Форуму ділових та професійних жінок».
		3.4.2. Проведення щорічного обласного ярмарку «Що може жінка». Проведення обласного, міських, районних та в громадах щорічних конкурсів «Жінка року».	2021-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 30,0 2022 р. - 40,0 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 40,0 2025 р. - 40,0 2026 р. - 50,0 2027 р. - 45,0	
		3.4.3. Проведення обласного «Форуму ділових та професійних жінок».	2021-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 30,0 2022 р. - 40,0 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 40,0 2025 р. - 40,0 2026 р. - 50,0 2027 р. - 50,0	
		3.4.4. Популяризація історій жінок, які успішно розвивають власну справу	2021-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 10,0	

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
		шляхом проведення різноманітних заходів, виготовлення промоційної продукції.				2022 р. - 10,0 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 20,0 2025 р. - 30,0 2026 р. - 40,0 2027 р. - 50,0	
3.5.	Сприяння розвитку підприємництва у сільській місцевості	3.5.1. Проведення семінарів для жителів сільської місцевості з питань здійснення підприємницької діяльності на селі, в т.ч. розвитку «зеленого туризму» на прикладі успішно функціонуючих суб'єктів підприємництва.	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської облдержадміністрації	Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 30,0 2022 р. - 30,0 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 35,0 2025 р. - 40,0 2026 р. - 40,0 2027 р. - 45,0	Проведено цикл навчальних семінарів для жителів сільської місцевості, які мають бажання розширити бізнес або розпочати власну справу.
3.6.	Розширення сфери застосування праці та стимулювання зацікавленості роботодавців у створенні нових робочих місць	3.6.1. Реалізація програм компенсування витрат роботодавців на оплату праці та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄСВ) за працевлаштування безробітних. А саме: - компенсація 50% витрат на заробітну плату та ЄСВ за працевлаштування безробітних осіб з інвалідністю, учасників бойових дій та осіб, яким до виходу на пенсію	2023-2027 роки	Чернігівський обласний центр зайнятості та Чернігівський міський центр зайнятості	Фонд загально-обов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	**	Здійснено компенсацію витрат на оплату праці та ЄСВ роботодавцям, які забезпечили зайнятість окремих категорій осіб.

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
		<p>залишилося не більше 5 років, що перебувають у статусі безробітного понад 1 місяць;</p> <ul style="list-style-type: none"> - компенсація розміру ЄСВ за працевлаштування осіб, що мають додаткові гарантії сприяння зайнятості; - компенсація суб'єктам малого підприємництва ЄСВ за працевлаштування безробітних на новостворені робочі місця; - компенсація роботодавцю витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок ведення бойових дій під час воєнного стану в Україні; - компенсація витрат роботодавця на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб на умовах строкового трудового договору. 					
		3.6.2. Надання суб'єктам малого та мікропідприємництва, а також фізичним особам, які зобов'язуються зареєструватися фізичною особою - підприємцем, мікрогрантів на створення або розвиток власного бізнесу.	2023-2027 роки	Чернігівський обласний центр зайнятості	Фонд загально-обов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	**	Сприяння зайнятості населення, створення або розвиток підприємництва.
		3.6.3. Надання грантів на створення або розвиток власного бізнесу учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та членам їх сімей.	2023-2027 роки	Чернігівський обласний центр зайнятості	Фонд загально-обов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	**	Матеріальна підтримка підприємницьких ініціатив учасників бойових дій, осіб з інвалідністю та членів їх сімей,

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
							забезпечення зайнятості осіб.
3.7.	Сприяння продуктивній зайнятості населення, спрямованій на підвищення його рівня життя, соціальний захист зареєстрованих безробітних	3.7.1. Видача ваучерів на підвищення конкурентоспроможності на ринку праці окремих категорій осіб шляхом проходження навчання за професіями, що є актуальними на ринку праці.	2023-2027 роки	Чернігівський обласний центр зайнятості з філіями та Чернігівський міський центр зайнятості	Фонд загально-обов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	**	Підвищено конкурентоспроможність та рівень працевлаштування окремих категорій громадян.
3.8.	Підтримка місцевих підприємницьких ініціатив	3.8.1. Проведення інкубаційних, акселераційних програм розвитку підприємницької діяльності.	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, Центр підтримки підприємництва, інновацій та стартапів на базі Агенції регіонального розвитку Чернігівської області,	Обласний бюджет	I етап: 2021 р. - 100,0 2022 р. - 120,0 2023 р. - 100,0 II етап: 2024 р. - 200,0 2025 р. - 250,0 2026 р. - 300,0 2027 р. - 400,0	Підвищено рівень поінформованості та обізнаності заінтересованих осіб та мешканців регіону щодо підприємницької діяльності. Створено умови для прискорення розвитку малого та середнього бізнесу в регіоні. Забезпечено ведення сторінок в соціальних мережах.
		3.8.2. Проведення конкурсів кращих стартапів, бізнес-планів, бізнес-ідей тощо.	2021-2027 роки	громадські об'єднання, що представляють	Обласний бюджет	I етап: 2021 р. - 100,0 2022 р. - 120,0 2023 р. - 0,0 II етап: 2024 р. - 200,0 2025 р. - 250,0 2026 р. - 300,0 2027 р. - 400,0	
		3.8.3. Організація проведення інформаційно-консультаційних,	2021-2027 роки		Обласний бюджет	I етап: 2021 р. - 20,0	

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
		навчальних заходів для підприємців області за участі міжнародних, міжрегіональних та регіональних експертів, менторів, бізнес-тренерів, бізнес-янголів тощо.		інтереси суб'єктів малого і середнього бізнесу.		2022 р. - 30,0 2023 р. - 0,0 II етап: 2024 р. - 50,0 2025 р. - 60,0 2026 р. - 70,0 2027 р. - 80,0	
		3.8.4. Поширення інформації про діючі та нові онлайн інструменти, у тому числі про можливості Порталу Дія та дистанційної платформи доступу до інноваційних та цифрових інструментів ведення бізнесу з компонентами взаємного навчання і обміну досвідом (peer to peer case learning).	2021-2027 роки		-	-	
		3.8.5. Надання онлайн-консультацій, зокрема ведення сторінок в соціальних мережах для інформування підприємців та зацікавлених осіб щодо започаткування, розвитку бізнесу.	2021-2027 роки		-	-	
		3.8.6. Проведення бізнес-конференцій, бізнес-сніданків, зустрічей тощо з актуальних питань розвитку підприємництва та регіону в цілому.	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області Центр підтримки підприємництва,	Обласний бюджет	I етап: 2021 р. - 80,0 2022 р. - 90,0 2023 р. - 0,0 II етап: 2024 р. - 100,0 2025 р. - 110,0 2026 р. - 120,0 2027 р. - 130,0	

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
				інновацій та стартапів на базі Агенції регіонального розвитку Чернігівської області			
3.9.	Підвищення соціальної відповідальності та розвиток соціального підприємництва	3.9.1. Проведення інформаційно-консультаційних, навчальних заходів щодо можливостей започаткування та розвитку соціального підприємництва, розвитку «зеленої економіки» на території області, зокрема проведення тренінгів, бізнес-семінарів, обміну досвідом тощо.	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, громадські об'єднання, що представляють інтереси суб'єктів малого і середнього бізнесу	Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 20,0 2022 р. - 30,0 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 40,0 2025 р. - 40,0 2026 р. - 50,0 2027 р. - 50,0	Проведено інформаційні заходи для місцевого бізнесу з популяризації соціального підприємництва.
	Усього за напрямом «Інформаційна та консультаційна підтримка»					8462,0 у т.ч. <u>I етап:</u> 2021 р. - 780,0 2022 р. - 915,0 2023 р. - 168,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 1247,0 2025 р. - 1548,0 2026 р. - 1749,0 2027 р. - 2055,0	
4. Розвиток регіональної інфраструктури підтримки підприємництва							
4.1.	Створення сприятливих умов для	4.1.1. Проведення заходів спільно з Центром підтримки підприємництва, інновацій та стартапів, який створений на	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської	Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 100,0 2022 р. - 110,0	Забезпечено якісне функціонування

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
	розвитку малого і середнього бізнесу, зростання його інвестиційної та інноваційної активності, підвищення рівня конкурентоспроможності регіону	базі Агенції регіонального розвитку Чернігівської області та забезпечення функціонування його локацій: бізнес-інкубатора, бізнес-акселератора, коворкінг-зони, «Вікна підприємця», інноваційної лабораторії-майстерні тощо.		облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області»,		2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 140,0 2025 р. - 160,0 2026 р. - 170,0 2027 р. - 200,0	інституцій підтримки підприємництва, розвитку інновацій та залучення інвестицій. Підвищено рівень спроможності громад у сфері економічного розвитку. Поінформовано бізнес про можливості для його розвитку та вдосконалення. Підвищено ефективність функціонування галузі інформаційних технологій в регіоні.
		4.1.2. Сприяння розвитку інноваційно-спрямованих галузей, визначених відповідно до Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року смарт-спеціалізацією області, підтримка інноваційних стартапів тощо.	2021-2027 роки	Агенція регіонального розвитку Чернігівської області, Центр підтримки підприємництва, інновацій та стартапів на базі Агенції регіонального розвитку Чернігівської області	Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 20,0 2022 р. - 25,0 2023 р. - 0,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 35,0 2025 р. - 40,0 2026 р. - 45,0 2027 р. - 50,0	
		4.1.3. Надання фінансової, матеріальної та іншої підтримки діяльності Агенції регіонального розвитку Чернігівської області для реалізації цілей та завдань Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року.	2021-2027 роки		Обласний бюджет	<u>I етап:</u> 2021 р. - 1200,0 2022 р. - 1300,0 2023 р. - 1900,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 1900,0 2025 р. - 2800,0 2026 р. - 3000,0 2027 р. - 3200,0	
4.2.	Налагодження взаємодії об'єктів інфраструктури підтримки бізнесу	4.2.1. Координація діяльності об'єктів інфраструктури підтримки підприємства.	2021-2027 роки	Департамент економічного розвитку Чернігівської облдержадміністрації, Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва по	-	-	Здійснено координацію взаємодії всіх елементів інфраструктури підтримки МСП. Створено сприятливі

№ з/п	Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строки виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
		4.2.2. Актуалізація та оприлюднення презентаційних матеріалів щодо діяльності інституцій, які забезпечують підтримку малого та середнього бізнесу в області.	2021-2027 роки	Чернігівській області», Агенція регіонального розвитку Чернігівської області	-	-	умови для розвитку підприємництва в регіоні.
	Усього за напрямом «Розвиток регіональної інфраструктури підтримки підприємництва»					16095,0 у т.ч. <u>I етап:</u> 2021 р. - 1320,0 2022 р. - 1435,0 2023 р. - 1900,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 2075,0 2025 р. - 3000,0 2026 р. - 3215,0 2027 р. - 3450,0	
	Всього:					53050,0 у т.ч. <u>I етап:</u> 2021 р. - 4295,0 2022 р. - 4565,0 2023 р. - 5964,0 <u>II етап:</u> 2024 р. - 7373,0 2025 р. - 8812,0 2026 р. - 10241,0 2027 р. - 11800,0	

* - за окремим розрахунком, по мірі повернення коштів за раніше наданими кредитами через ДО РФПП по Чернігівській області

** - обсяг фінансування затверджуються Державним центром зайнятості та Кабінетом Міністрів України

Директор Департаменту економічного розвитку
обласної державної адміністрації

Олександра ХОМИК

Додаток 3
до обласної Програми розвитку
малого і середнього підприємництва
на 2021-2027 роки

**Результативні показники обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва
на 2021-2027 роки**

№ з/п	Показник	2019 (факт)	2020 (очік.)	І етап			ІІ етап			
				2021 рік (прогноз)	2022 рік (прогноз)	2023 рік (прогноз)	2024 рік (прогноз)	2025 рік (прогноз)	2026 рік (прогноз)	2027 рік (прогноз)
	Кількість суб'єктів малого і середнього підприємництва, в т.ч.:									
	<i>суб'єктів малого підприємництва:</i>									
1.	малих підприємств, од.	5998	6000	6030	6070	6100	6200	6300	6400	6500
2.	фізичних осіб – підприємців, тис.	36,3	36,5	36,7	37,0	37,5	38,0	38,5	39,0	40,0
	<i>суб'єктів середнього підприємництва:</i>									
3.	середніх підприємств, од.	439	440	445	450	460	480	500	520	550
4.	Кількість малих підприємств на 10 тис. осіб наявного населення, од.	60	60	60	61	61	62	63	64	65
5.	Кількість середніх підприємств на 10 тис. осіб наявного населення, од.	5	5	5	5	5	6	6	6	6
6.	Кількість зайнятих працівників в МСП, тис. осіб	109,8	109,9	112,0	115,0	120,0	125,0	130,0	140,0	150,0
7.	Частка обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) МСП у загальному обсязі реалізованої продукції, %	83,9	84,0	84,1	84,2	84,3	84,4	84,6	84,8	85,0
8.	Частка надходжень від діяльності суб'єктів малого і середнього підприємництва до місцевого бюджету, %	48,5	48,6	49,0	50,0	51,0	52,0	53,0	54,0	55,0

Директор Департаменту економічного розвитку
обласної державної адміністрації

Олександра ХОМИК

Додаток 5
до обласної Програми розвитку
малого і середнього підприємництва
на 2021-2027 роки
(в редакції розпорядження
начальника Чернігівської обласної
військової адміністрації
від 17 вересня 2025 року № 1163)

ПОРЯДОК
надання фінансової підтримки суб'єктам малого та середнього
підприємництва на безповоротній основі для часткового відшкодування
витрат на визначення шкоди та обсягу збитків, завданих внаслідок
знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією російської
федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у
провадженні господарської діяльності

Загальні положення

1. Порядок надання фінансової підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва на безповоротній основі для часткового відшкодування витрат на визначення шкоди та обсягу збитків, завданих внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією російської федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності (далі – Порядок) визначає механізм використання коштів обласного бюджету Чернігівської області, передбачених для надання фінансової підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва на безповоротній основі для часткового відшкодування витрат на визначення шкоди та обсягу збитків, завданих внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією російської федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності (далі – Часткове відшкодування), в рамках реалізації заходів обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2021 – 2027 роки (далі – Програма).

2. Порядок розроблено з врахуванням Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 326, та Методики визначення шкоди та обсягу збитків, завданих підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності, затвердженої наказом Міністерства економіки України та Фонду державного майна України від 18 жовтня 2022 року № 3904/1223, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02 грудня 2022 року за № 1522/38858 (далі – Методика).

3. Метою Часткового відшкодування є надання підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва Чернігівської області, які постраждали внаслідок

збройної агресії російської федерації (далі – Суб’єкт) для здійснення оцінки шкоди та збитків, зокрема: розміру реальних збитків; упущеної вигоди; потреб у витратах, необхідних для відновлення майна та майнових прав (далі – Збитки).

4. Частковому відшкодуванню підлягають фактичні витрати Суб’єкта з оплати незалежної оцінки Збитків (далі – Фактичні витрати), проведеної суб’єктом господарювання, визнаним суб’єктом оціночної діяльності згідно із Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (далі – Суб’єкт оціночної діяльності), або судової експертизи (експертного дослідження), здійсненої з дотриманням вимог Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», Закону України «Про судову експертизу», відповідного процесуального законодавства судовим експертом (далі – Експерт).

5. Часткове відшкодування надається Суб’єкту як фінансова підтримка на безповоротній основі одноразово у розмірі 50 % від Фактичних витрат, але не більше 50,0 тис. грн.

6. Головним розпорядником коштів обласного бюджету Чернігівської області за видатками Програми є Департамент економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації (далі – Головний розпорядник коштів).

7. Кількість отримувачів Часткового відшкодування обмежується обсягом фінансування кошторисних призначень Програми на відповідний захід з надання Часткового відшкодування.

8. Часткове відшкодування здійснюється через Державну організацію «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області» (далі – Фонд) в межах кошторисних призначень, затверджених на відповідний бюджетний рік, передбачених для реалізації відповідного заходу Програми.

Умови надання або відмови у наданні Часткового відшкодування

9. На Часткове відшкодування має право Суб’єкт, який:

1) зареєстрований (взятий на облік) у контролюючих органах Чернігівської області за його місцезнаходженням (адреса місця проживання, за якою здійснюється зв’язок з фізичною особою-підприємцем);

2) не визнаний банкрутом або стосовно якого не порушено справу про банкрутство, не перебуває у процесі припинення;

3) зазнав Збитків;

4) здійснював господарську діяльність не менше 12 місяців до дати подання заяви;

5) не має заборгованості зі сплати податків, зборів та інших обов’язкових платежів на дату подання заяви;

6) не має серед власників (засновників, учасників) фізичних осіб з громадянством російської федерації та/або республіки білорусь; юридичних осіб, зареєстрованих в цих країнах, а також серед кінцевих бенефіціарних власників – фізичних осіб з громадянством російської федерації та/або республіки білорусь.

10. Подати заяву для отримання Часткового відшкодування може Суб'єкт, що відповідає вимогам п. 9 цього Порядку та сплатив 100% вартості виконаної незалежної оцінки Збитків.

11. Підставою для відмови у наданні Часткового відшкодування є невідповідність умовам надання Часткового відшкодування, визначеним п. 9 цього Порядку, та/або відсутність бюджетних призначень для реалізації відповідного заходу Програми на дату звернення Суб'єкта.

Процедура подання та розгляду пакету документів для отримання Часткового відшкодування

12. Часткове відшкодування здійснюється на підставі рішення комісії з питань надання фінансової підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва на безповоротній основі для часткового відшкодування витрат на визначення шкоди та обсягу збитків, завданих внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією російської федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності (далі – Комісія).

13. Створення та затвердження складу Комісії здійснює Департамент економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації.

14. Головою Комісії є заступник голови Чернігівської обласної державної адміністрації, згідно з розподілом обов'язків. Заступником голови Комісії є директор Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації. До складу Комісії можуть входити представники структурних підрозділів Чернігівської обласної державної адміністрації, територіальних органів центральних органів виконавчої влади, Чернігівської обласної ради, Фонду, Агенції регіонального розвитку Чернігівської області та інших суб'єктів. Секретарем Комісії є генеральний директор Фонду.

15. Формою роботи Комісії є засідання, що проводяться за ініціативи голови Комісії.

16. Засідання Комісії веде голова Комісії, а за його відсутності – заступник голови Комісії. У разі відсутності голови та заступника засідання веде головуєчий, що обирається з числа присутніх членів Комісії простою більшістю голосів.

17. Секретар Комісії бере участь у її засіданнях без права голосу.

18. Голова Комісії може прийняти рішення про проведення засідання Комісії у режимі реального часу (онлайн) з використанням відповідних технічних засобів, зокрема через Інтернет, або про участь члена Комісії у її засіданні в такому режимі.

19. Засідання Комісії є правоможним за умови присутності на ньому більш як половини її членів.

20. Засідання Комісії проводяться у міру надходження від Суб'єктів заяв з доданими документами на отримання Часткового відшкодування. Голова Комісії визначає дату засідання. Підготовку матеріалів для розгляду на засіданні Комісії здійснює секретар Комісії.

21. Для отримання Часткового відшкодування Суб'єкт подає голові Комісії через Фонд письмову заяву за формою згідно з додатком 1 (далі – заява). До заяви додаються:

1) копія витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (засвідчена підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця);

2) копія договору (засвідчена підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця), укладеного між Суб'єктом та Суб'єктом оціночної діяльності або Експертом;

3) копія документа, що підтверджує оплату Фактичних витрат (банківська виписка, платіжна інструкція тощо) (засвідчена підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця);

4) копія акта виконаних робіт (засвідчена підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця), проведених Суб'єктом оціночної діяльності або Експертом чи інший документ, що підтверджує виконання таких робіт відповідно до Методики;

5) копія довідки про відсутність заборгованості з платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, або витяг з інформаційно-комунікаційної системи Державної податкової служби щодо стану розрахунків платника з бюджетом та сплати єдиного внеску на дату подання заяви (засвідчені підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця);

6) копія форми державного статистичного спостереження № 3-борг (місячна) «Звіт про заборгованість з оплати праці» станом на останню звітну дату (засвідчена підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця) або довідка в довільній формі про відсутність заборгованості з виплати заробітної плати та нарахувань до неї станом на дату подання заяви за підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця;

7) копія акта обстеження об'єкта, пошкодженого внаслідок військових дій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, складеного згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 № 473 «Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд» або іншого документа, що підтверджує факт знищення або пошкодження майна та причинно-наслідковий зв'язок, що цю шкоду спричинено внаслідок збройної агресії російської федерації (засвідчена підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця);

8) довідка про реквізити банківського рахунку, на який здійснюватиметься перерахування суми коштів на Часткове відшкодування, за підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця.

22. Заява з доданими документами на отримання Часткового відшкодування реєструється Фондом.

23. У разі подання неповного пакету документів, визначених у п. 21 цього Порядку, Фонд повертає їх Суб'єкту без розгляду Комісією протягом п'яти робочих днів з дня отримання.

24. Комісія не пізніше, ніж протягом п'ятнадцяти робочих днів з дня отримання повного пакету документів розглядає Заяву та додані документи щодо відповідності вимогам Порядку та приймає рішення про надання або відмову у наданні Часткового відшкодування шляхом голосування простою більшістю від кількості присутніх на засіданні. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови Комісії, за його відсутності – заступника голови Комісії, а у разі їх відсутності – головуючого.

25. Рішення Комісії оформлюється протоколом, який підписується головою Комісії, або у разі його відсутності – заступником, або у разі їх відсутності – головуючим та всіма членами Комісії, які брали участь у голосуванні (далі – Протокол).

26. У разі прийняття рішення про надання Часткового відшкодування в Протоколі повинна бути вказана інформація про найменування юридичної особи, фізичної особи-підприємця, розмір Часткового відшкодування, а також джерело коштів, за рахунок якого буде здійснюватись Часткове відшкодування.

27. У разі прийняття рішення про відмову у наданні Часткового відшкодування, у Протоколі повинна бути вказана підстава, визначена цим Порядком.

28. Секретар Комісії протягом п'яти робочих днів з дати прийняття рішення про надання або відмову у наданні Часткового відшкодування надсилає Суб'єкту засвідчений в установленому порядку витяг з Протоколу.

Процедура надання Часткового відшкодування

29. Засвідчені в установленому порядку секретарем Комісії копії Протоколів надаються Головному розпоряднику коштів для підготовки заявки на фінансування Департаменту фінансів Чернігівської обласної державної адміністрації.

30. Головний розпорядник коштів готує заявки на фінансування і подає Департаменту фінансів Чернігівської обласної державної адміністрації разом із засвідченою в установленому порядку секретарем Комісії копією Протоколу.

31. Після отримання фінансування Головний розпорядник коштів здійснює перерахування коштів з обласного бюджету Чернігівської області, виділених для Часткового відшкодування, на розрахунковий рахунок Фонду.

32. На підставі Протоколу Фонд готує Реєстр для надання фінансової підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва на безповоротній основі для часткового відшкодування витрат на визначення шкоди та обсягу збитків, завданих внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією російської федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності (далі – Реєстр) згідно з додатком 2 до цього Порядку та подає його до Головного управління Державної казначейської служби України у Чернігівській області разом із

засвідченою в установленому порядку копією Протоколу та платіжними інструкціями.

33. Часткове відшкодування здійснюється Фондом шляхом перерахування суми коштів з обласного бюджету Чернігівської області в обсязі, визначеному рішенням Комісії, оформленим Протоколом, та відповідно до Реєстру, на банківський рахунок Суб'єкта, реквізити якого зазначені у доданій до заяви довідці, передбаченій підпунктом 8 пункту 21 Порядку. Перерахування коштів органами Державної казначейської служби України здійснюється з урахуванням особливого режиму розрахунково-касового обслуговування розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів, передбаченого постановою Кабінету Міністрів України від 09 червня 2021 року № 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану».

34. Головний розпорядник коштів і Фонд звільняються від будь-якої відповідальності за нездійснення перерахування коштів згідно з Реєстром, якщо це викликано відсутністю бюджетного фінансування (затримкою у бюджетному фінансуванні) та/або несплатою виділених коштів Головним управлінням Державної казначейської служби України у Чернігівській області.

35. Суб'єкт несе відповідальність за достовірність поданої ним інформації згідно з чинним законодавством України. У разі виявлення недостовірної інформації, кошти обласного бюджету Чернігівській області в розмірі Часткового відшкодування підлягають поверненню Суб'єктом на добровільній основі або стягуються в судовому порядку.

Директор Департаменту
економічного розвитку Чернігівської
обласної державної адміністрації

Олександра ХОМИК

Голові комісії з питань надання фінансової підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва на безповоротній основі для часткового відшкодування витрат на визначення шкоди та обсягу збитків, завданих внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією російської федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності

(власне ім'я та прізвище)

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ; прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи-підприємця, РНОКПП або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта)

Заява

Прошу надати фінансову підтримку на безповоротній основі для часткового відшкодування витрат на визначення шкоди та обсягу збитків, завданих внаслідок знищення та пошкодження майна у зв'язку із збройною агресією російської федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності, зокрема:

(вказати назву витрат: *розміру реальних збитків; упущеної вигоди; потреб у витратах, необхідних для відновлення майна та майнових прав*)

та надаю згідно з переліком, визначеним п. 21 Порядку надання фінансової підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва на безповоротній основі для часткового відшкодування витрат на визначення шкоди та обсягу збитків, завданих внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією російської федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності документи:

1) копія витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (засвідчена підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця);

2) копія договору (засвідчена підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця), укладеного між Суб'єктом та Суб'єктом оціночної діяльності або Експертом;

3) копія документа, що підтверджує оплату Фактичних витрат (банківська виписка, платіжна інструкція тощо) (засвідчена підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця);

4) копія акта виконаних робіт (засвідчена підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця), проведених Суб'єктом оціночної діяльності або Експертом чи інший документ, що підтверджує виконання таких робіт відповідно до Методики;

5) копія довідки про відсутність заборгованості з платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, або витяг з інформаційно-комунікаційної системи Державної податкової служби щодо стану розрахунків платника з бюджетом та сплати єдиного внеску на дату подання заяви (засвідчені підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця);

6) копія форми державного статистичного спостереження № 3-борг (місячна) «Звіт про заборгованість з оплати праці» станом на останню звітну дату (засвідчена підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця) або довідка в довільній формі про відсутність заборгованості з виплати заробітної плати та нарахувань до неї станом на дату подання заяви за підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця;

7) копія акта обстеження об'єкта, пошкодженого внаслідок військових дій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, складеного згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 № 473 «Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд» або іншого документа, що підтверджує факт знищення або пошкодження майна та причинно-наслідковий зв'язок, що цю шкоду спричинено внаслідок збройної агресії російської федерації (засвідчена підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця);

8) довідка про реквізити банківського рахунку, на який здійснюватиметься перерахування суми коштів на Часткове відшкодування, за підписом керівника юридичної особи/фізичної особи-підприємця.

Подаючи цю заяву та документи до неї, засвідчую, що подані документи є достовірними.

Я надаю згоду на обробку та в тому числі передачу своїх персональних даних Державній організації «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області», Департаменту економічного розвитку Чернігівської обласної державної адміністрації, Департаменту фінансів Чернігівської обласної державної адміністрації, органам Державної казначейської служби України з метою забезпечення виконання вимог Порядку надання фінансової підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва на безповоротній основі для часткового відшкодування витрат на визначення шкоди та обсягу збитків, завданих внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією російської федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності.

Додатки: на ____ арк. у ____ прим.

_____
(Посада керівника юридичної особи/фізична особа-підприємець)

_____
(Підпис)

_____
(ПІБ)
М.П.

«   »   20   р.
(число, місяць, рік)

РЕЄСТР

для надання фінансової підтримки суб'єктам малого та середнього підприємництва на безповоротній основі для часткового відшкодування витрат на визначення шкоди та обсягу збитків, завданих внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією російської федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності

від _____ 20__ р. № _____

№ з/п	Код згідно з ЄДРПОУ/ РНОКПП або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта)	Повне найменування юридичної особи/прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи-підприємця	Реквізити банківського рахунку	Сума, грн
1.				
2.				
3.				
Всього:				

Підстава: рішення Комісії, оформлене протоколом від _____ № _____

Генеральний директор Державної організації «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області»

_____
(підпис)

_____
(власне ім'я та прізвище)

М.П.

Головний бухгалтер Державної організації «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області»

_____
(підпис)

_____
(власне ім'я та прізвище)